

RØDA

TILTAK HJÁ DNAG

Først og fremmest tak til den Nordatlantiske Gruppe - samt de færøske og grønlandske studenterorganisationer for - at I har arrangeret denne studenterdag her i København.

Dette er et spændende arrangement, som er med til, at knytte båndene mellem de nordatlantiske studerende, samt give de studerende muligheder for, at diskutere vigtige emner, sammen med nogle af de personer, som har stor indflydelse og stort indblik i politik.

Tak for invitationen !

Det er første gang jeg er på Christiansborg som minister, og er jeg – som minister for uddannelse, forskning og kultur – blevet bedt om at sige noget om betydningen af uddannelse og forskning.

På 5 minutter ! Så det er lidt af en udfordring.

...

Globaliseringen giver små nationer – som den færøske og den grønlandske – store muligheder. Det er blevet betydelig lettere og billigere at samarbejde, kommunikere, rejse, transportere m.v. på tværs af landegrænser. Og dette er en stor fordel for små lande, som er meget afhængige af samhandel og samarbejde med udlandet.

Men der er også en anden side af globaliseringen. For denne udfordrer også i stor stil de små lande.

I og med, at det er blevet meget lettere og billigere at kommunikere, rejse osv. – så er det også blevet lettere at bo i udlandet, men dog bevare tilknytningen til sit hjemland.

Dertil er konkurrencen om de unge - og især de veluddannede unge - blevet meget hård. Alle lande og virksomheder vil gerne tiltrække veluddannet arbejdskraft.

Og dette er en konkurrence som også Færøerne er en del af.

En konkurrence som vi bare må vinde.

...

Ulempen for Færøerne - i denne konkurrence om de unge veluddannede - er, at langt den største del af vores ungdom tager til udlandet for at studere. Dette er på grund af, at der er for få muligheder for at tage videregående uddannelser på Færøerne.

Og dette faktum vil vise sig at blive et stadigt større problem.

Fordi det ser ud til at være nogle ændringer undervejs. Der har været tradition for, at færinger vender tilbage til Færøerne indenfor 1-5 år efter at de har afsluttet deres uddannelse i udlandet. Den færøske studenterorganisation fik lavet statistik for et par år siden som viste, at ca. 80% af de studerende i DK var flyttet tilbage til Færøerne indenfor 5 år efter at de havde afsluttet uddannelsen.

Dette mønster ser ud til at ændre sig. Det viser bl.a. undersøgelser som Sjúrdur Skaale har lavet.

Og hvis dette mønster viser sig at blive permanent – kan det kan true hele det færøske samfund – for Færøerne er et samfund som i stor stil har et behov for, at få endnu flere uddannede til landet. I hvert fald hvis der skal ske en fortsat udvikling af samfundet.

Det skal dog understreges, at der er selvfølgelig også er fordele med, at færinger tager til udlandet for at få viden, inspiration og uddannelse – men disse fordele får det færøske samfund kun gavn af, hvis færingerne vælger at flytte tilbage til Færøerne.

...

Der er ingen tvivl om, at forudsætningen for, at Færøerne skal kunne blive selvstændige – og bl.a. uafhængige af bloktilskuddet - er, at vi kan få udviklet Færøerne til et konkurrencedygtigt videnssamfund, hvor det er viden som er den førende eksportvare.

Og forudsætningen for, at Færøerne skal kunne blive et konkurrencedygtigt videnssamfund er, at Færøerne kan tiltrække unge veluddannede til Færøerne.

At vi på Færøerne kan indrette vores samfund på en måde som gør det attraktivt og spændende at bo på Færøerne.

...

For at dette skal være en realitet skal der således investeres både i uddannelse, forskning og kultur i den kommende tid. Og dette er under vejs.

Det er nemlig et faktum, at Færøerne - og for så vidt også Grønland – har ikke råd til IKKE at investere i uddannelse og forskning. Prisen er for høj.

Nu skal jeg ikke komme ind på alle de aktiviteter som er undervejs, men blot nævne nogle få. Når det kommer til videregående uddannelser og forskning, så vil:

- Det færøske universitet i efteråret udbyde 3 nye uddannelser – indenfor IT (BA), Marine (BA) og Jura (MA).
- I august bliver uddannelserne til lærer, pædagog og sygeplejerske en del af det færøske universitet, og uddannelserne bliver opgraderet til BA-uddannelser.
- Færøerne nærmer sig, at få en aftale med EU om at blive en del af EU's samarbejde indenfor uddannelse og forskning – og man har sat sig som målsætning at investere betydelig mere i forskning.

...

På Færøerne har vi haft diskussioner om centralisering – og udkantsområderne. Det er dog en realitet, at hele Færøerne i dag er et udkantsområde, i forhold til resten af verden.

Men dette kan ændres. Det er muligt at gøre Færøerne til et samlingspunkt og et centralt sted indenfor udvalgte fokusområder. Men skal dette gøres, er det alfa og omega, at vi har den nødvendige viden til at være innovative og first-movers indenfor udvalgte områder. Og værktøjet til at kunne dette er VIDEN.

Og dermed er investeringer i uddannelse og forskning nøglen til udvikling og selvstændighed på Færøerne - og Grønland.

For viden giver os mulighed for at se det mulige - i det som i dag synes at være umuligt.

Viden giver os mulighed for at udvikle samfundet til et konkurrencedygtigt samfund med vækst. Et samfund hvor unge også i fremtiden vælger at leve og arbejde.

Viden er kort sagt adgangsbilletten til, at blive et selvstændigt land som kan og vil samarbejde på lige fod med alle andre lande i verden

... og dette vil skabe indtægter som betydelig overstiger det bloktilskuddet som Færøerne i dag modtager ...

Tak.

Kristina Háfoss.

Ved at kunne tilbyde flere unge på Færøerne at tage videregående uddannelser på Færøerne, får det færøske samfund flere gevinster.

1. Flere uddannede færinger vil vælge at bo og arbejde på Færøerne
2. Flere unge under videregående uddannelser vil være en del af det færøske samfund, og dermed deltage i den offentlige debat m.v.
3. Flere færøske virksomheder m.fl. vil få gavn af, at samarbejde med de studerende i forbindelse med opgaver, specialer, forskning v.m.
4. Der vil være en række forsknings-job som færinger i udlandet kan vende tilbage til, og som færinger på Færøerne kan være en del af.